

SPIONS

Hatvanhatodik rész

SPIONS – a néhai Varsói Paktum első punkegyüttese

(Előadássorozat a budapesti kArton galériában)

„ELITARIANS OF THE WORLD UNITE”
SPIONS

Két, a néhai Varsói Paktum első punkegyüttese történetét ismertető audiovizuális előadást¹ tartottam a budapesti kArton galériában, a magyar punk világra jöttének képi emlékeit bemutató *WE USE THE BEST / WE USE THE REST – Szemelvények a magyarországi punkból* című, a fénysebesség többszörösével pörgő OLTAI KATA kurálta, KOMORNIK ESZTER menedzselte példaértékű kiállítás lélekemelő díszletében.² Az előadásokat a *Balkon* magazinban 2010 januárja óta havi installációkban publikált SPIONS-eposzra, annak képi illusztrációira és a szupertitkos SPIONS archívumból válogatott fotókra, dekódolt szöveges dokumentumokra, valamint az eddig elkészült, a magyar közönség előtt jobbra ismeretlen SPIONS videó-művekre alapoztam.

Legfontosabb néptanítói célom az előadásokkal annak szemléltetése volt, hogy az ilyen-olyan „szakértők” állításaival ellentétben a SPIONS nem oszlott fel 1978-ban, miután Párizsba telepítettünk, sőt, rock'n'roll kémkommandóknak nem vált alvó sejté sem, hanem mindmáig rendkívül aktív, a közlés összes médiumát felhasználva informálja megbízóját és az érdeklődő nagyközönséget mindarról, ami tényleg fontos fajunk szellemi evolúciója szempontjából. Jól működő feladatdelegáló szuperstruktúrája révén a SPIONS egykedvűen pörgő planetánk leghatékonyabb információgyűjtő, feldolgozó és továbbító titkos szervezetévé vált. Kémállam a rémálomban. Az Utolsó Ötéves Terv (*Last Five Year Plan*) keretében, 1979-ben elindított *SPIONS Art – SPIONS Propaganda* projekt hatékonyságát mi sem bizonyítja jobban, mint a tény: a globális proletárdiktatúra megdöntése érdekében egyesülni kényszerült nemzetek feletti szellemi elit köreiből kozmikus léptékű vállalkozásunk a Szabad Világba (NATO) telepítése óta eltelt csaknem négy évtizedben egyre növekvő megbecsülést élvez.

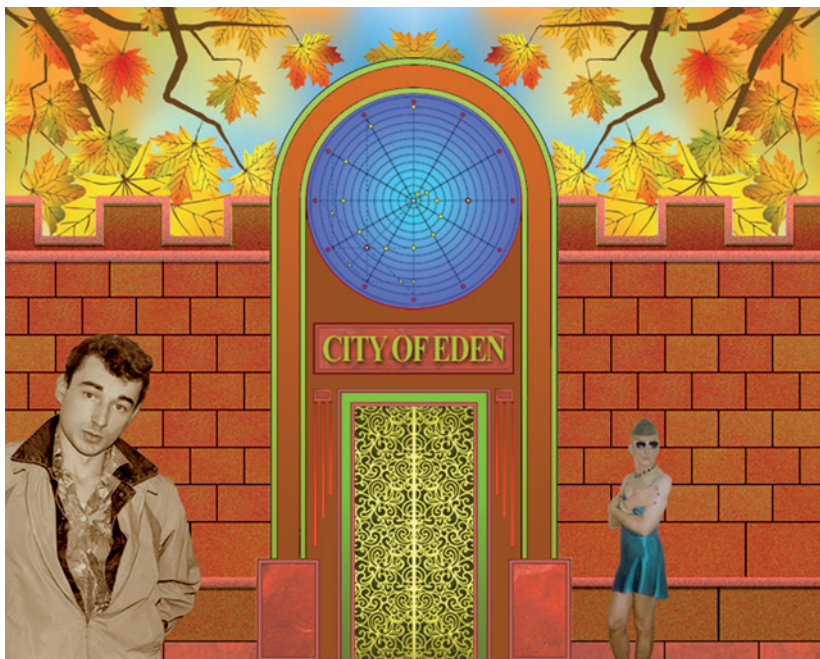
1 *SPIONS – from workshop to worship – A néhai Varsói Paktum első punk együttesének története. Najmányi László audiovizuális előadássorozata. 1. rész: RED SOLDIER BLUES, 2016. október 14., 2. rész: NEVADA PROPAGANDA, 2016. október 21.*

2 *WE USE THE BEST / WE USE THE REST. Szemelvények a magyarországi punkból.* Karton Galéria, Budapest, 2016. szeptember 23 – október 28. <http://karton.hu/hu/art/kiallitasok/we-use-best-we-use-rest>

A kiállítás egyetlen kurátori hibája a Beatrice együttes szerepeltetése volt. Valamikor valamelyik „szakértő” punknak minősítette a nemzeti garázs-rockot játszó Beatricét, azóta ez rögzült, noha a banda már csak otromba nacionalizmusa miatt sem sorolható a meggyőződéssel nemzetek feletti (overnational) punkok közé.

Szükségeseknek éreztem a kiállítást felelőtlen locsogással megnyitó neves „punkszakértő”³ téves punk-történeti állításait korrigálni, főleg azt a félreértelmezést, miszerint a punk a Nagy-Britanniában megszorításokat bevezető MARGARET THATCHER miniszterelnök asszony politikája elleni tiltakozásként indult. Aki átélte, tudja: a punk nem az 1970-es évek elején, az Egyesült Királyságban, hanem az 1960-as évek második felében, az Amerikai Egyesült Államokban pattant a világszínpadra. MC5, IGGY POP, VELVET UNDERGROUND. A punk a jó öreg Angliát nem alulról épülő társadalmi mozgalomként, hanem egyetlen elvetemült, szuperintelligens, gátlástalan, hataloméhes anarchista, szellemi terrorista, MALCOLM McLAREN (1946–2010) viszonylag kis költséggel, de vaskövetkezetességgel materializált víziójaként lepte meg. A megrögzött szituacionista McLaren, a 68-as diáklázadások veteránja, a londoni Let It Rock *teddy boys* butik társtulajdonosa (barátnőjével, szellemi partnerével, VIVIENNE WESTWOOD divattervezővel) 1973 augusztusától a THE NEW YORK DOLLS amerikai punk együttes menedzsereként az anarchista kommunizmus szellemét akarta rászabadítani az Újvilágra. Az együttest vörös bőrruhákba öltöztette, a háttérre vörös csillagot, sarlót-kalapácsot és anarchista szimbólumokat vetített. Korábban sem könnyen lehetett, de a hidegháború (*Cold War*) kezdete óta egyértelműen és univerzálisan tilos ambíciózus szórakoztatóiparosnak a kommunista mélyt hirdetni Amerikában. Anarchista lehet, anarchista szimbólumokat vetíthet az általa menedzselte punkegyüttes háttérére, de kommunista vörös csillagot nem. A nagyon amerikai The New York Dolls 1975 áprilisában kirúgta izgága menedzserét, majd feloszlott. Malcolm McLaren visszaköltözött szigetországába, de addigra már megszerezte, és szürkeállományában hazájába csempészte az amerikai punk minden titkát. Hadművelete első aktusaként butikja nevét Sex-re változtatta, és elkezdett szado-mazo pornófilmek ihlette öltözékeket, kutyanyakörveket és biztosítótűket árulni. A történelmet egyének alakítják. Ahogy nincs leninizmus Lenin nélkül, úgy nem gyönyörködhetnek a Sex Pistols pártalan – a YouTube videó-kincstárában konkrétan nem öregedő – előadóművészetében az isteni Malcolm kolosszális csínytetése nélkül. Akárki akármit locsog, ő – és egyedül ő – volt a brit punk nemzőatyja, ez a félig skót, félig spanyol szefárd zsidó – „a legjobb gén-keverék”, szokta mondani –, a lángvörös hajú, szúrós humorú enigma. Malcolm McLaren nélkül nem született

3 A kiállítást megnyitotta: Hammer Ferenc, tanszékvezető egyetemi docens, ELTE Média és Kommunikáció Tanszék (a szerk.)

NAJMÁNYI LÁSZLÓ
Kép az EPITAPH (for Claude Artø) a pop song című videó műből, 2016
SPIONS archívum

volna meg a követendő, követhető példa, a PISTOLS, a szennyezett brit altalajból, mint eső után az erdei bolondgombák, villámgyorsan előkúszó milliárdnyi punk banda számára.

Együttesét két működő modellre szabta. Az egyik a THE ROLLING STONES, a brit rock fekete bárányai voltak. „Kell egy primadonna, mint Mick Jagger. Te leszel az, John Lydon, főleg azért, mert neked a legzöldebbek, legszétróhadtabbak a fogaid. Legyen ezért mától Johnny Rotten a neved. Kell egy junkie is, mint Keith Richards. Te leszel ez a junkie, John Ritchie. És mert nemrég biciklilánccal vertél meg egy neves, nagyhatalmú zenekritikust, ismerjenek ezentúl Sid Vicious néven. Azt akarom, hogy szexi ifjú merénylökké változzatok, mert azokat imádják a lányok.”

A Pistols másik modellje a praktikus, célratörő, rövid, gyors számokkal és könnyen megjegyezhető, mantraként ismételt szlogenekkel hadba vonuló amerikai punk volt. A kétperces opuszokkal bombázó RAMONES „GABBA GABBA HEY” csatakiáltása nem buzdítaná a fiatal léhűtők tömegeit harcra az Amerikánál alaplól intellektuálisabb Angliában. Ide jól definiált ellenségkép kell. Ezért

NAJMÁNYI LÁSZLÓ
Kép az Eden Was A Garden videóműből, 2010–2016
SPIONS archívum

született – nagy valószínűséggel egyenesen a nagy Malcolm tollából – a *Never Trust A Hippy* harci dal. Különböző okokból, Amerikában spontán módon, Nagy-Britanniában marketingtaktikából a punk elsősorban nem a politikai hatalmat, hanem az eltunyult, elhízott, művészkedő, koncertet 12 kamionnyi berendezés nélkül már elképzelni sem képes hippy oligarchiát támadta, a mainstream társadalomtól függetlenné vált ifjúsági kultúrán belüli kamikáze palotaforradalom volt.

Ahogy Malcolm McLaren és Gólem-teremtője, a Sex Pistols vágott új hadiutat a brit szórazatatóipar klikkes dzsungelében, úgy nyitott addig bejáratlan szellemi dimenziókat a Szocialista Tábor Legvidámabb Barakkjában, az országnyi diliházban a SPIONS és frontembere. Elképesztően rövid, katasztrófák sorozatában végződő működése nyomán lázas mozgolódás támadt Danubeában. Sorra alapítottak tücsökzenekarokat a nirvánok, megszületett a magyar punk és a szelíden ciripelő helyi *new wave* (újhulám). A történelmet egyének formálják. Valakinek ezen a Birodalom falához tapadó, apró, mocskos, beteg kolónián is el kellett kezdenie. Ez a valaki, akinek oly sokan ifjúkori életkalandjaikat köszönhetik, a most DJ HELMUT SPIEL! és CHARLOTTE BONAPARTE fedőnevek rejtekében a kanadai Montrealban kémkedő frontember volt.

A SPIONS – *A néhai Varsói Paktum első punk együttesének története* című előadássorozatomat a téma gazdagsága, sokrétűsége, a SPIONS immár csaknem négy évtizedes kreativitása érdemleges ismertetésének abszolút szükségessége miatt eredetileg ötrészesre terveztem, de a befogadó csak két részt vállalt. Nyilvánvaló volt, hogy a rendelkezésemre bocsátott összesen mintegy 5 földi óra alatt nem juthatok a történet végére. A 2016. október 14-én megrendezett első részt – *Red Soldier Blues* – a SPIONS születéstörténete és emigrációnk első két, Nyugat-Németországban (NSZK) töltött hete felvázolásának szenteltem. A 2016. október 21-én megtartott második előadás – *Nevada Propaganda* – a Párizsban megélt éveket (1978–82), és kivonatossan a későbbi korszakok aktivitását volt hivatott ismertetni. Az előadássorozathoz a SPIONS archívumainak dekódolt anyagaiból összeállítottam egy dokumentumgyűjteményt – *SpyBook 108* – kiáltványok, dalszövegek, jegyzetek. Öt új videó-művet – *Russian Way Of Life*,⁴ *Total Czecho-Slovakia*,⁵ *In Andy Warhol's Factory*,⁶ *Eden Was A Garden*⁷ és *EPITAPH (for Claude*

4 https://www.youtube.com/watch?v=wnwYVL_NBY&feature=youtu.be

5 <https://youtu.be/oqnXBCLsWr4>

6 <https://www.youtube.com/watch?v=sqNaLXBoBl4&feature=youtu.be>

7 <https://www.youtube.com/watch?v=k4vKM7peNM&feature=youtu.be>

NAJMÁNYI LÁSZLÓ
Timeship ORGON: Malcolm McLaren Shrine, 2016
digitális kollázs, SPIONS archívum

Artø) a pop song⁸ – készítettem az alkalomra, amelyek a dokumentumgyűjteménnyel együtt az előadások során és a punktörténeti kiállítás nyitvatartása alatt terjesztett VideoBook 108-ba kerültek, kiegészítve az elmúlt évtizedek során megszületett SPIONS-videók közül válogatott másik 12-t. Elérhetővé tettem az 1989–90-ben, Észak-Amerikában íródott *THE COSMIC BARGAIN* rock-operettünket bemutató, 2011-ben összeállított *SPIONS REVIVAL Volume I* videóköny megmaradt néhány példányát is.

A gyógypedagógusi attitűdöm ideológiai bázisát biztosító örömelv (*pleasure principle*, © Wilhelm Reich) nem adott választási lehetőséget: a téma méltóságához méltatlan időhiány nem akadályozhatott meg abban, hogy jól érezzem magam a kArton galériában ezen a két őszi estén. Elrontotta volna játékkedvetem, ha csak elhadart címszavakban tárgyalom a SPIONS számtalan dimenziós, referenciák milliőiből összeálló történetét. A folyamatosan változó korszellellemmel (*Zeitgeist*) együtt változás igényének neoklasszikus nagy eposzát. A SPIONS-story labirintusszerű, elágazó szálak organikus hálózata. Egyik szál sem lényegtelen, feledhető, a szálak minél többjének kellő mélységű kitérgetése etikailag kötelező számomra. Nem száraz, jól levezetett, megcáfolhatatlan, rövid képletekkel akartam definiálni kétségünk vad életkalandjának kontúrjait, hanem a szórakoztatva tanítás eszköztárával, egymásból ópiumálom-szerűen kivirágzó anekdoták végtelenbe vesző sorával⁹ szándékoztam informálni, népnevelni.

8 <https://www.youtube.com/watch?v=DoVhuvLAodE&feature=youtu.be>

9 Az általam alkalmazott szabad, kötöttségek nélküli, asszociációs előadás-módszernek az irodalomban és a pszichológiában *stream of consciousness* (tudatfolyam; tudatáramlás) a neve. A kifejezést William James (1842–1910) amerikai pszichológus, filozófus használta először *A pszichológia alapelvei* (*The Principles of Psychology*, US, Henry Holt and Company, 1890) című könyvében. A kifejezést (pali nyelven: *viññāna-sota*) valószínűleg a korai buddhista írásokból (*Páli Canon; Tipitaka*) vette át. A *Mahayana* buddhizmus *Yogachara* iskolája a tudatáramlás ideáját a tudat működésére vonatkozó, komplex teóriává fejlesztette. A tanítás szerint a tudatossá válás eredményeként vesszük észre a tudatáramlás létezését, amelyet az öt érzékelésünk (látás, hallás, szaglás, íz, érintés) – vagy egyetlen, az időhöz, a múlthoz, jelenhez, jövőhöz kapcsolódó gondolat – élményei hoznak mozgásba. Valóban, előadásom során inspiráló a közönség látványa – az első sor jobbszélén mindkét előadáson ugyanaz a kedves, idős, hosszú ősz hajú és szakállú hippi szunyókált; a nemzeti érzelmű rock-úrságíró jegyzetelt, fejét mindig rosszállóan csóválta, homlokát összeráncolta, amikor a törzsi mentalitást helyteleníttem; és viceimezen vidáman kuncogó kislány – erdei nimfa – a második sorban. Inspirálóak a hangok: a nézők kezdeti és későbbi mocorgásának zörejei, az elejtett mobil csattanása, az elsuttogott, vagy hangosan intonált közlések, a nép audió dimenziói. Némelyikre nem szükséges reagálnom, más megnyilvánulásokra test-nyelven – póz, fejmozgatás, arckifejezések, gesztusok – kell válaszolni. Végső esetben szavakkal (háromnál nem több) és parancsoló hanglejtéssel tehető helyére a kommentelő. Inspirálóak a szagok, a terem, a közönség, a laptopok és a projektor illata. Érzem a félelem, gyűlölet, közömbösség, érdeklődés elegyének a hallgatóságból áradó szagát, amely folyamatosan változtatja néptanítói attitűdömet. Aztán az ízek, a galéria levegőjének illatokkal akcentuált íze, az előadás előtt elfogyasztott banán és elszívott cigaretta füstjének íze, aztán a buborékmentes ásványvíz. Előadásaim konyhaművészeti alkotásokként is értelmezhetők. Az ízek és illatok alakítják ki prezentációm arányait és formáját. Az érintések élménye többnyire ifjúkori emlék, virtuális valóság, ugyanakkor káprázatként is képes fogalmazásom tömörségét, pontosságát kontrollálni. Az érzékszervi élmények érzeteket (*feelings*), benyomásokat (*perceptions*) és szándékokat/viselkedést (*intentions/behavior*), mentális eseményeket telepítenek és hoznak mozgásba az előadó tudatában. A tanítás szerint a tudat-

Addig jutok majd a SPIONS-saga ismertetésében, ameddig a történetmesélés természetes tempója enged, határozta meg.

Az első, *Red Soldier Blues* című prezentáció többé-kevésbé az előzetes terveimnek megfelelően alakult. Sikerült néhány történettel érzékeltetnem a SPIONS megalakulásának körülményeit. Aztán az emigrációnk első állomásait mutattam be, a hozzájuk fűződő személyes élmények spontán intenzitású adagolásával. A közönség: kevés ismerős arc,¹⁰ legtöbbször még meg sem született, amikor 1978 tavaszán a SPIONS-t lezavarta az Egyetemi Színpadról az intézmény felháborodott, kardiános igazgatója. A SPIONS történet hitelességét bizonyítja, hogy a nők voltak többségben a nézőtérben. Bőséges képanyaggal illusztráltam a szöveget, tudva, hogy a fogalmi gondolkodás képességének elvesztése után már kizárólag képekben és *feelingekben*, homályos képzetekben gondolkodnak az emberek, a szavak nem rögzülnek, míg a képek – igaz, csak időlegesen – igen. A közönség egy idő után kezdte élvezni az előadás-játékot, időnként még nevettek is félénken az elhangzottakon, vetítettek. Nyitányként az első, 1979-ben, Párizsban kiadott SPIONS lemez *Russian Way Of Life* című számához készített videó-művet vetítettem. A Prelűd az *In Andy Warhol's Factory* könnyed klipje volt. A műsort a *Total Czecho-Slovakia*,

áramlás jelensége a fizikai, biológiai, pszichológiai, volitionális (akarati) és univerzális törvények által befolyásolva manifesztálódik. Örömelvű előadói metódusom hasonlít ugyan a dadaisták és szürrealisták automatikus írásához, de csak lendületében. Tudatom áramlását előadásom témájának – *A néhai Varsói Paktum első punk együttesének története* – ötven régi év állomásait rögzítő kronológiája (1976–2016) tartja fókuszálva. Miután bemutattam fontos elágazásokat, mindig visszatérek a fősodorhoz. A tudatosság gyakorlásához képesnek kell pillanatról pillanatra látni magunkat, távolról, felülről, saját perspektívánkból, tisztán, világosan. Hammalawa Saddhatissa Maha Thera (1914–1990) professzor, ceyloni szerzetes és misszionárius írja: „A sok életlen átfolyó tudatáramlás áramló vízhez hasonlít. Ez a buddhizmus anatta doktrínája, amely az individuális lényre vonatkozik.” (Forrás: Hammalawa Saddhatissa: *Buddhist Ethics*, UK, Wisdom Publications, 1997). Az előadás akkor sikeres, ha az előadó számára érzékelhetően kapcsolódik a kozmikus tudat az idők kezdete óta a semmiből a végtelen, az örökkévaló felé tartó áramlatához, abból táplálkozik, azzal kommunikál. Ajánlott olvasmány: Dan Lusthaus: *Buddhist Phenomenology: A Philosophical Investigation of Yogācāra Buddhism and the Ch'eng Wei-shih Lun* (UK, Routledge, 2002)

10 A Facebookon erős PR-kampányt folytattam az előadássorozat propagálására érdekében. Képeket, videókat, közleményeket posztoltam rendszeresen, heteken át, nem csak a saját *timeline*-omon, hanem a kArton galéria és a SPIONS Fan Club Facebook oldalán is. A postokat rengetegen *like*-olták, de ahogy korábbi előadásaim Facebook reklámozása esetén is történt, a rengeteg „like” és rajongó „comment”, megosztás most sem jelentett semmit. Minden 100 lelkes *like*-olóból legfeljebb 1–2 jött el az előadásra, a régi rocker haverok közül senki. Amennyire megtudtam, a közönség nagy része, mint régen, szájhangom útján értesült az előadássorozatról.

Race Riot és az *Eden Was A Garden* videója zárta.

Az előadás során beszéltem a korabeli Magyarország bűzös mocskáról, a „kacsintgató” ellenzékkel kapcsolatban érzett undorunkról, a bolsevik cenzúráról, betiltásokról, hatósági zaklatásokról, a SPIONS frontemberével való megismerkedésemről, reggelig tartó beszélgetéseinkről, genetikai örökségéről, elképesztő nyelvtelhetségéről, széleskörű műveltségéről, pontosság iránti igényességéről, lenyűgöző etikusságáról, az alakuló együttesen belüli feszültségekről, pilisi barlangokról, a korabeli magyar értelmiség nihilizmusáról, voltaképpen holdudvarnokságáról, besúgókról, az országban uralkodó paranoiáról. Az előadás első részét az emigrációkat közvetlenül megelőző napok gyilkos fenyegetésekké erősödött ávos zaklatásainak felidézésével zártam.

Az előadás második részét kéthetes németországi tanulmányutunk epizódjainak – leckéinek – szenteltem. Színpadon, az Eiffel-torony vetített képe előtt széklábbal maszturbáló pin-cérnő a müncheni munkáskocsmában, ugyanott török vendégmunkások társaságában élvezni a *peep show*-t a pályaudvaron, az Englische Garden tisztásán ebédszünetben meztelenül napozó kövér, rózsaszínű ezrek, és a költő költők a számozott fák alatt, a 20. századi bajor építészet bumfordi tömzsisége. Aztán az Autobahn, náci szellemek, Luther Márton antiszemitiz-musa, a Zsidó Koca, az északi népek mitológiai, templomos lovagok, kertitörpék, katareretnekek, gótikus katedrálisok, kelták, druidák, piktek. Világháborúk építészeti emlékei, életünk első pizzája (egy szeleten osztoztunk ketten) Düsseldorfban, a KRAFTWERK Kling Klang stúdió-disco-ja Neuköllnben, a frontember gazdag, fukar nagybátyjának százdolláros Heidelberg egyetemén, Goebbs szellemi hagyatéka, végül Hölderliné. Egyes résztörténetek felett átsiklottam, másokat a szükséges aprólékossággal feltártam. Elragadtatásban, boldog, emelkedett, transzcendens tudatállapotban beszéltem. Utoljára 2006. február 6-án, a budapesti Műcsarnokban, HALÁSZ PÉTER búcsúelőadásán éreztem hasonló katarzist beszéd közben. Akkor halállal kapcsolatos vicceket olvastam fel, frissen kivert fogak miatt nehezen artikulálva. Most életem meghatározó projektjéről beszéltem, csak az átkozott időhiány által korlátozva.

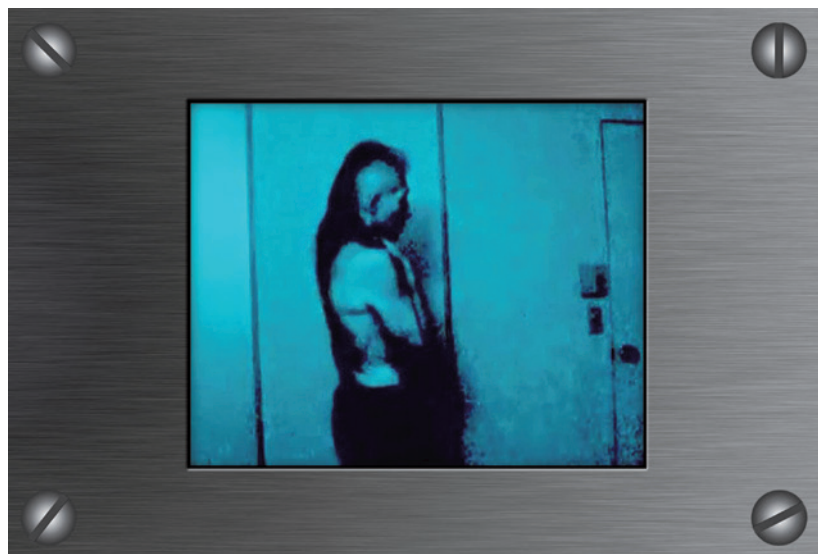
Sajnos a videó-műveket a lakók berzenkedése miatt csak nagyon halkán lehetett bejátszani. A hangerő hiánya – hangosságot igénylő punk és *afterpunk* zeneművekhez készültek a videók – kasztrálta, hatástalanította a vetítéseket. Az előadás végén a nemzeti érzelmű rock-újságíróval beszélgetve ráébredtem, hogy a három magyarországi SPIONS-show közül csak

NAJMÁNYI LÁSZLÓ
Timeship ORGON: Sex Pistols Shrine, 2016
digitális kollázs, SPIONS archívum

az elsőről beszéltem. Nem emlékeztem meg a punk filozófiai hátországát megálmódó yippie harcosokról, ABBIE HOFFMANról és JERRY RUBINról sem. Kihagytam a SPIONS-jelenség felbukkanására generálódott gyűlölködő magyarországi média- és közönségvisszhangok ismertetését is. Fontos részletekről feledkeztem meg jó barátom, az „Algol” kódnevű, „Pécsi Zoltán” fedőnevű ügynök életstílusának, zsenialitásának szemléltetésekor. Például arról, hogy rendszeresen megnyerte a *Játék és muzika tíz percben* rádiós vetélkedőt, mert nem csak az összes magyarországi utat, ösvényt, felfedezetlen barlangot és valamennyi helyi és távolsági buszjárat minden állomását ismerte, hanem azt is tudta, hogy III., befejezetlen zongoraversenye első kéziratot kottájának melyik oldalán húzta ki – és miért – a New Yorkban haldokló Bartók Béla a ciszt, és írt helyette fiszt. Később asszisztensem javasolta, hogy idézzek többet a SPIONS frontemberétől. Az előadássorozat második részét hiánypótlással kell kezdenem, határoztam el. A 2016. október 21-én, este 6 órai kezdettel sorra került második, *Nevada Propaganda* című előadás minőségéhez jelentősen hozzájárult, hogy hangsabban lehetett játszani a videókat, mint az előző alkalommal, így azok életre keltek. Hatásukat fokozta, hogy új, nagy fényerejű projektort hozott egy angyal. Az előadást a *Russian Way Of Life* és a *Total Czecho-Slovakia* videóival indítottam, amelyeket a *Never Trust A Punk* követett. A hiánypótlás során bejátszottuk a SPIONS *Nirvánia* című számának a frontember mentális, verbális és előadói radikalizmusát szemléltető részleteihez készített rövid, kb. másfél perc hosszúságú videó-művet. Az előadás konklúzióját a *Nevada Propaganda*, *Adieu* és *Epitaph* videók vezették le.

NAJMÁNYI LÁSZLÓ
DJ Helmut Spiell, 2014–16
digitális kollázs, SPIONS archívum

NAJMÁNYI LÁSZLÓ
OSP (2015-ös választási plakát, szórólap), 2015
digitális kollázs, SPIONS archívum

A SPIONS párizsi éve és az azóta történet bemutatásának csak az elejéig jutottam. A megérkezés epizódjai, a frontember útlevelének sorsfordító eltűnése – és a *passport affér*hoz szorosan kapcsolódó Polanski-film, a *Tenant* (1976) és Bowie-lemez, a *Lodger* (1979) – ismertetése után bemutattam a barátok, kollaborátorok és angyalok hosszú sorát, TITUSTól a halott JIM MORRISONig, ROBERT FILLIOU-tól BRION GYSINEN és WILLIAM S. BURROUGHS-on át WILLY DEVILLE-ig, és a SPIONS első, eddig egyetlen menedzseréig, a három halálos ítéletet túlélő, a kémkedés hazugságon alapuló etikájáról könyvet író, a szexológia tudományát megalapító nemzetközi botránycsináló LASLO HAVASig. Szóba kerültek a Párizsban bennünket környékező spiclik és kémek, a Pére Lachaise temető, JACQUES CARRIER festőművész sírja, amelynek tetején a művész önmagát tartja ecsetként kezében, lobogó hajával fest, a SPIONS 1978-as pécsi fellépése után a Mecsekben látott, majd a párizsi lakásomhoz vezető lépcsőn újra felbukkanó boszorkány-kísértet, a franciák *mazochizmus*a, az amerikaiak impozáns magatartása és mély emberismerete, a Soros Alapítvány aktivitása a magyarországi bolsevik diktatúra megdöntése érdekében, robbantásos merényletek, az oroszok inváziója Afganisztánban, napi SPIONS-próbák a Pompidou Centerben, Robert Filliou *PoiPoi Drome*-jában, hasis, kokain, ópium, a SPIONS SALVADOR DALÍ és AMANDA LEAR orgiáján és MONSIEUR BIZOT kastélyában, a De Appel galéria vendégeként Amszterdamban, megismerkedés a MARINA ABRAMOVIĆ és ULAY királyi párral, Malcolm McLaren *The Great Rock'n'Roll Swindle* (1980) filmje, a lengyel pápa idéetlenkedése Amerikában, a beszélgetés és a levélírás művészetének elsorvadása, a francia punk divatjellege, az angol nyelv óriási – már másfél milliós, és naponta gyarapszik – szóincse, PAUL BOWLES lakása a marokkói Tangierban, ahol GINSBERG az *Üvöltés*-t, Burroughs a *Meztelen ebéd*-et írta. Beszéltem a *Reggae Sunsplash* 1978 koncertfilmről, a rasta kultúrával, a „királyok zenéjével (*reggae*) való megismerkedéséről, BOB MARLEY-ről, PETER TOSHRól, Salamon király és Sába királynője románcáról, Etiópiáról, a rasta diétáról, HAILÉ SZELASSZIÉ etiópiai uralkodó jamaicai látogatásáról, Salamon király Bob Marley ujján, vele együtt eltemetett gyűrűjéről, köve alatt a nagy zsidó király sírjából kinövő „Bölcsesség Füve” magjával, a Bob Marley sírjából kisarjadt, fűzfaméretűvé terebélyesedett marihuána-fáról, amely alatt, a fa mágikus leveleit füstölve, rasta vének elmélkednek (*reasoning*). Megemlékeztem a Karib-szigeteken töltött csaknem két évről, kultúrantropológiai és helytörténeti kutatásaimról, zenegyűjtésről.

Megemlítettem a kiadatlan *Karib* könyv útínaplómát és *Rasta* vallástörténeti tanulmánykötetemet, a SCHULLER GABRIELLA színháztörténésszel közösen írt, az 1960-70-es évek ifjúsági mozgalmait, élő kultúráját bemutató *YIPPIE! Az engedetlen polgár* könyvet (2008), amelyhez csak a legnagyobb titokban, konspirációs úton lehet hozzájutni, valamint a még konspirációval sem beszerezhető *THEREMIN* (2006) és *Downtown Blues* (2006) könyveimet is. Beszéltem a bűnbocsánat révén a legsúlyosabb bűnöket is engedélyező katolicizmusról és Éden Városáról (*The City of Eden*), az Új Jeruzsálemről, a Földre szállt Mennyszágról, amely az Egyenlők (*The Equals*) kommunikációja. Nem felejtettem el megjegyezni, hogy „kezdetben vala az Ige”, amely aztán „testté lőn”. Idéztem Nietzscht, aki szerint „a zenészek azok, akik gondolatok híján énekelnek”.

Beszéltem a SPIONS első emblémájáról, az egymásra vetített Mogen David, vörös csillag és szvasztika alkotta Tudat Kapujáról (*The Gate of THE MIND*), amely komoly ellenállást váltott ki a Barclay lemezcég terrortámadásoktól rettegő illetékeseiből, és menedzserünk távozását okozta. Szóba került a modernizmus agóniája és kimúlása (a punk, mint a modernizmus halál-sikolya). Beszéltem – bár nem kellő részletességgel – a lyoni *New Wave French Connection* fesztiválon adott SPIONS-koncertről. Ezen a ponton futottam ki az időből, még a SPIONS első lemezének kiadásáig sem jutottam este 8:30-ig. Hogy felvázoljam a később történeteket, kértem asszisztensem, hogy vetítse le az 1978 nyaratól 2016-ig tartó éveket dokumentáló képeket, többségükben a Balkon magazinban megjelent SPIONS eposz fejezeteihez készített illusztrációkat. A legnagyobb közönség sikert – felszabadult nevetést – a frontember párizsi lakásának (Rue Quincampoix) valóság-hű digitális rekonstrukciói – váltották ki.

A második előadást többen nézték meg, mint az első. Sokaknak nem jutott szék, ők a bejárat üvegfala előtt álltak. A súlyos jelenlétével önmagát, engem és a közönséget egyaránt megtisztelő SZENT TAMÁSNAK jutott szék, csak azt panaszkolta hangosan, hogy az első sorba kellett volna ülnie, mert nem látja a vetítést. Most is kevés ismerős jött el, üdítő volt új, friss arcokat látni. Generációk mentek a levesbe, amióta a SPIONS elhagyta ezt a műveleti területet, ám hatása még ma is erős. Érdeklődés, pozitív vibe áramlott felém a nézőtérrel. Ritkán történik meg velem Danubeában, hogy nem hullafáradtan, utolsó becses illúzióimtól megfosztva érkezem szállásomra nyilvános szereplések után, olyan meggyötörten, mintha vámpírbarlangban szívták volna ki belőlem az életerőt. A gikszerék és a sajnálatos időhiány ellenére ilyen ritka alkalom volt ez a két előadás. „Intelligence works” sagt Der Prophet.

Folytatása következik.